

Ю. Гаврилюк

Млини

МЛИНИ (Młyny) – село Ярославського повіту Підкарпатського воєводства в Польщі. Знаходиться за 4 км від кордону з Україною (пункт пропуску Краківець–Корчова), 27 км від повіт. центру та 98 км від воєвод. центру. Площа 11,6 км². Насел. 296 осіб (2011). Село вперше згадане в писем. джерелах 17 ст., на той час воно належало до Перемиської землі Руського воєводства Польс. королівства. Після 1-го поділу Польщі 1772 М. відійшли до складу Австрії (Перемиш. циркул), від 1867 – Австро-Угорщини (Яворів. пов., судовий округ Краківець). За переписом насел. 1900, гміна М. мала 1156 га землі; у 181-му будинку проживали 1014 осіб: 978 греко-католиків, 20 юдеїв, 16 римо-католиків; за мовою спілкування – 982 русини, 20 німців, 12 поляків; за переписом насел. 1921 – 1055 осіб: 1036 греко-католиків, 11 римо-католиків, 8 юдеїв; за мовою спілкування – 1026 русинів, 29 поляків; станом на 1939 – 1820 осіб, зокрема 1265 українців, 10 «латинників» (україномов. римо-католиків), 5 євреїв. До 1-ї світової війни в М. діяли читальня товариства «Просвіта», осередок товариства «Січ», ощадкаса, 1-класна школа з українською мовою навч.; у міжвоєн. період (1918–39) – читальня товариства «Просвіта», кооператив «Поміч», 2-класна школа з українською мовою навч. Парафія з церквою Покрови Пресвятої Богородиці у 18 ст. належала до Любачів., після австр. регуляції парафіял. мережі – до Яворів., від 1920 – Краківец. деканатів. 1940–41 М. знаходилися у складі Яворів. р-ну Львів. обл. УРСР; 1941–44 – Львів. дистрикту Ген. губернаторства (гміна Краківець). Після визначення 1944–46 нового держ. кордону М. увійшли до складу Ярослав. пов. Ряшів. воєводства Польщі. Разом з ін. селами довоєн. гміни Гнійниці, що опинилися в межах Польщі (Будзинь, Грушовичі, Корчова, Хотинець, Хотинецькі Халупки), 1944–54 утворювали гміну М., в якій проживали 4,8 тис. осіб (95 % – українці). Протягом осені 1945 – весни 1946 більшість мешканців виселено в Україну, під час Акції «Вісла» в червні–липні 1947 – ще бл. 200 осіб (дані у звітах неточні). Місце українців зайняли поляки (71 особа в 1947). У центрі села зберігся цвинтар, на зх. околиці – церква, зведена 1733 й перебудована в 19 ст. У її інтер'єрі – багатоярус. іконостас (17–18 ст.), бічні вівтарі (18 ст.), фігурні стінні розписи (19–20 ст.). У 1999–2007 проведено капітал. ремонт; реставрацію творів іконогр. мистецтва виконала М. Давидюк із Перемишля. Від 1856 парохом у М. був о. М. Вербицький (помер 1870), який навесні 1863 написав тут мелодію укр. нац. гімну (у первіс. варіанті – сольна пісня під супровід гітари). Він похов. неподалік церкви, ймовірно, у приход. саду. Завдяки зусиллям чл. укр. студент. чол. хору «Бандурист»

(Львів) на могилі поставлено кам'яний пам'ятник у формі ліри з написом «Піонірові української пісні – Громадянство», який освячено 17 червня 1934. У післявоєн. період могилою композитора опікувалася мешканка села М. Іваник (1912–2009), яка уникнула виселення. 1989 відновлено вселюдні молебні над могилою представників укр. громади Підкарп. воєводства і громадян України, зокрема мешканців Яворів. р-ну. 1995 пам'ятник відреставровано, в урочистій панахиді взяли участь родичі П. Чубинського, які привезли землю з могили поета в м. Бориспіль Київ. обл., а землю з могили М. Вербицького повезли в Україну. До 190-річчя від дня народж. композитора над могилою споруджено відкриту каплицю-пантеон у характер. для сакрал. споруд цього регіону стилі. Автори проекту – І. Коваленко (Львів) і Ю. Левосюк (Перемишль). Спорудження пантеону профінансували Львів. облдержадміністрація, місц. парафія Різдва Пресвятої Богородиці, українці з Польщі та України. Наріжний камінь закладено 24 серпня 2004, пантеон відкрито 12 квітня 2005 за участі Президента України В. Ющенка. Відтоді 4 березня та 7 грудня кожного року тут проводять урочисті богослужіння, на які приїжджають громадяни України. Благоустроєм тер. з каплицею-пантеоном опікується почес. консул України в Перемишлі О. Бачик.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Воробкевич І. Михайло Вербицький // Ілюстров. календар товариства «Просвіта» на рік звич. 1885. Л., 1884;
2. J. Giemza. O sztuce sakralnej przemyskiej eparchii słowem i obrazem. Łańcut, 2006;
3. J. Pisuliński. Przesiedlenie ludności ukraińskiej z Polski do USRR w latach 1944–1947. Rzeszów, 2009;
4. E. Misiło. Akcja «Wiśła»: Dokumenty i materiały. Warszawa, 2012;
5. Гаврилюк Ю. Голос з-над Сяну – в українському гимні! // Гаврилюк Ю. Де церкви стоять і мова лунає: Ескізи з укр.-польс. суміжжя. Л., 2012;
6. Його ж. Михайло Вербицький – біографія вписана в краєвид надсянських сіл // Над Бугом і Нарвою. 2015. № 2.

Бібліографічний опис:

Млини / Ю. Гаврилюк// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-69523>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).